

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână : **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate :
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„**BISERICA și ȘCOALA**“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Nr. 4113/1906.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de protoprezviter al tractului **Ienopolea**, devenit vacant prin moartea fericitului protoprezviter Constantin Gurban, subscrisul Consistor, după ascultarea votului concernentului comitet protoprezviteral, publică concurs cu termen de **30 zile**, computele dela prima zi, ce urmează după prima publicare în organul oficios »Biserica și Școala«.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt :

I. *Din parohia centrală (Ienopolea) Boroșineu*

- a) sesiunea apartinătoare parohiei protoprezviterale
- b) birul și stolele îndătinate
- c) întregirea dotațiunei preoțești din visteria statului conform legii.

II. *Din protoprezbiterat*

- a) Retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiunea școlară și ședulele dela cununii, în suma, ce o stabilește sinodul eparhial din timp în timp
- b) Birul protopopesesc câte 12 coroane dela fiecare preot.
- c) Diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzelor sinodale în vigoare.

d) Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 91/1878.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suportă protoprezviterul alegând.

Aspirații la acest post se avizează ca în termenul indicat să subștearnă subscrisului Consistor recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiunea prescrisă în §-ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul congresual Nr. 111/1888 și anume să dovedească că au cvalificațiunea recerută pentru parohiile de clasa I. să producă atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în servi-

ciul bisericesc ori școlar cu succes deplin mulțamitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc școlar.

Din ședința consistorială ținută la 27 Iunie (10 Iulie) 1906.

Consistorul gr. or. român din Arad.

Nr. 4036/1906.

Circular

cătră Prea onorații Domni protoprezviteri inspectori școlari de sub jurisdicțiunea Consistorului român din Arad.

Consistorul s'a convins, că rezultatul didactic al școlii confesionale stă în strânsă legătură cu chestiunea, că ce manuale se întrebuintează în școală. Și chestiunea e îndoită: de o parte să se întrebuinteze manuale, cari să promoveze un rezultat cât mai însemnat, de altă parte să ferim învățătorimea de a ajunge în conflict cu dispozițiunile organelor externe, cari au oprit întrebuintarea unor anumite manuale în școală.

Acestui îndoit scop vom încerca să răspundem prin stabilirea unei liste a manualelor, școlare, din care vor avea învățătorii nostri să aleagă manualele mai convenabile lor, pentru anul școlar 1906/7.

Lista acelor manuale se va publica la vremea sa în organul oficios al diecezei pentru orientarea învățătorimei. Și până atunci Domnii protoprezviteri-inspectori școlari vor avea să avizeze iubita învățătorime să nu se angajeze la comande în alte părți, pentru acvirarea manualelor de școală.

Întrucât apoi ne-am convins și despre aceea, că în anul școlar expirat s'au întrebuintat și atari manuale, cari n'au fost propuse de Consistor spre întrebuintare în școală și că s'au nesocotit dispozițiunile cuprinse în circurarul consistorial emanat sub Nr. 16379/904 din ședința dela 21 Octom-

vrie (3 Noemvrie) 1904, aflăm de bine a-l reîmprespeta pe această cale în memoria celor pe cari îi primește, reproducându-l în următoarele:

»În vederea necesității de a se păstra unitatea în ortografia și terminologia cărților didactice, folosite în școlile de sub jurisdicțiunea acestui Consistor, precum și conziderând interesele tipografiei diecezane, care e un institut cu menițiunea de a oferi *ajutor bisericilor sărace*, pe viitor numai astfel de manuale vor fi admise spre folosire în școlile sus amintite, cari vor fi *cenzurate* prin acest Consistor și vor fi tipărite cu ortografia Academiei Române în tipografia noastră diecezană din Arad«.

Așteptăm deci stricta conformare cu aceste dispozițiuni, de sine înțeles pentru manualele câte le avem deja tipărite ori vor adauge a se tipări la noi în tipografie, iar aceasta cu atât mai vârtos, cu cât Consistorul din a sa parte a făcut toate investiriile necesare la numita tipografie pentru a face posibilă tipărirea manualelor acolo.

Arad, la 23 Iunie v. 1906.

Ioan J. Bapp m. p.

Episcopul Aradului.

Cauza

sterilității literare pe terenul teologic.

(Urmare și fine).

Prin principiul moral al iubirii ne-a eliberat de sub robia poruncei, teologia morală ca și cum Hristos n'ar fi fost, clădește porunci peste porunci, prin cari retardează în firea adusă de Dzeu Mântuitor.

Prin legea spiritului Hristos a îndeplinit legea veche sezualistă, teologia prin senzualismul moral ne întoarce iarăși în iudaism, care domnește cultul aproape mai mult de cât Hristos.

Hristos la Matei 12. 29 și Luca 11. 21 pune mântuirea pe seama vieții sufletești, ceea ce accentuează și la Ioan 6. 63 »Spiritul face viu corpul nu folosește nimică«, iară păcatul îl localizează în senzualitatea omului, zicând că dușmanii omului sunt casașiisăi, teologia pune faptele, ce izvoresc din credință, nădejde și dragoste alături cu viața sufletească ca mijloace soterice. Deși au un rost important în economia soterică, totuși nu sunt ecivalente cu viața sufletească, fiindcă aduc pe om în primejdia mecanismului religios-moral. Ele rezultă cu necesitate din virtuțile teologice, dară aceste nu rezultă totdeauna din fapte, cari pot fi și de simplă natură convențională sau de obicei. De aceea zice apostolul Pavel, că și păgânii fac fapte bune din legea lor internă.

Cu toate că biserica condamnă în manicheism parsismul cu ambele principii contraverse, teologia admite și azi daimonologia din simplul fapt că s'a crezut în dânsul ca ființă individuală; deasemene cele mai culte popoare din lume, Grecii și Romanii, au crezut în idoli, dară pe acel titlu de tot slab noi tot nu credem în dânsi.

Deși evangheliștii raportează despre daimonizați vindecați de Iisus Hristos, nu avem de înțeles decât boale sufletești destul de grave, iară unde vorbește singur despre dânsi, nu confirmă existența lor, ci numai vorbește la înțelesul jidovilor, cari credeau în dânsi. Pentru teologie nu este așa de important ceea ce a vorbit, fiindcă ceea ce avem scris sunt numai fragmente, de nepretuibilă importanță este ceea ce a crezut. Că a vorbit despre diavoli, nu încapă îndoiala, dară că singur a crezut în existența lor, nu putem crede după cele ce le știm despre anticul cult al spiritelor bune și rele, precum și despre boalele sufletești din orient.

Teologia scoate dualismul teologic pe ușă afară ca să-i dea drumul pe fereastră înapoi. Deși ca reprezentanța ideii lui Hristos are să reprezinte spiritul legii sale, ea totuși operează cu litera din care susține credința daimonică. Dacă ar pătrunde miezul și spiritul legii, ar privi de un simplu orientalizm, de care Iisus față de jidovii incarnați a trebuit să fie socoteală — cu atât mai mult fiindcă n'a intenționat regenerarea lor formală ci pe cea esențială, ce a scopozit-o prin fermentul spiritului — ceea ce explică și acomodismul său din cazuri puține.

Deoarece scrutarile raționale ținute în marginile credinței lămuresc dogma și o vădesc de adevărată, dară pe altă parte descoper defectele sistemului teologic, de care se sfieste fiecare teolog a-l atinge, deaceea cel mai fecund teren rămâne neprelucrat.

Celelalte ramuri de studiu teologic, ca d. e. esigeza și istoricismul fiind condiționate de factori cari zac mai mult în circumstanțe și referințe externe, sunt împreunate cu greutate.

Prima reclamă cunoștința de tot profundă a arhiologiei preistorice și istorice, pentru care sunt de lipsă mijloace materiale, și a filologiei antice, ce nu se pot obține fără de studii îndelungate și speciale.

Deoarece traducerile, ce ne stau de îndemână, sunt în mare parte de tot defectoase, fiindcă translatorii n'au avut în vedere ideea și miezul textului original ci litera moartă de natură senzualistă, trecând sfânta scriptură dintr'o limbă în alta pregnanța înțelesului a suferit conziderabile paralizări; deaceea esigeza reală având a interpreta ideea textului nu cuvântul și litera moartă, la lipsa de garanță pentru exactitatea

traducerilor, întâmpină deasemenea considerabile greutăți, cari de loc nu contribuie la progresul literar, ci din contră îl pun în stagnațiune.

Mai îngreuiet este studiul istoric, care fără de consultarea vederilor celor mai recente nu poate prospera numai din autodidactice.

Deaceea trebuesc ele sorbite din izvorul original al bărbaților specialiști în prelegeri academice, ceace nu este decât celor privilegiați cu putință, pe când cel neprivilegiat cu burse de stat sau cu mijloace proprii cu tot zelul științific se usucă intelectual de foame sau se nutrește cu lucruri de tot înjectate.

Unul nu lucrează pentru că e lipsit de mijloace, altul ce dispune de dănsule, privește chestia de o cale spre ranguri, pentru cari nu e de lipsă studiu și muncă ci numai formalul diplom sau decretul de habilitare.

Cum vedem, de un studiu suntem isolați prin condiții, ce nu atârnă dela noi, de altul pozitivismul esagerat al sistemului teologic, care își arogă o sancțitate identică cu cea a poruncilor religioase; și astfel preotul văzându-se din toate părțile strămtorat, nu află alt expedient decât pe cel ordinar de a se face sluguță credincioasă și supusă a lui Mamona.

Unde duce teologia cu sistemul ei dovedește credința periclitată prin necredincioasele subcurente, ce subminează fundamentul existenței social-morale.

Văzându-se dela o vreme din cale afară atacată și combătută, își ia refugiul la apologetică, analog ca cel ce cheamă medicul, când singur nu mai are nădejde de viață.

Ceace folosește medicul celui muribund tocmai aceea folosește și apologetica în contra necredinței, ce crește prin slăbiciunea teologiei. Prin un atestat de paupertate se obține un dar de elemosină, dar nici când avere. Deaceea apologetica ca o atare dovadă ajută în tocmai atâta ca mortul cu mâna.

Numai o teologie bazată pe studii metafizice poata aduce în știință lumină, în credință constanță și prin atari efecte pozitive a priori suspinde negativa necredință. Precum higiena operează cu sănătatea în contra boalei, are teologia sănătate să producă în știință credință și în credință știință, de loc însă nu are să separeze una din alta.

Resumând cvintesența relavărilor aduse cu cuvintele Mântuitorului, care zice că cei mai mari dușmani ai omului sunt casnicii săi, constatăm că sistemul de tot greșit al teologiei de azi înădușe spiritul, avântul literar și indirect sporește necredința, prin aceea că nu lamurește credința.

Vasilie Simiganoschi

Emil

sau

Despre educațiune

de

I. I. Rousseau,

tradus de

Ioan Ardelean, învățător.

Dedicat Domnului

Dr. Petru Pipos

profesor de științele pedagogice la
institutul preparandial din Arad.

Prefața autorului.

Colecțiunea aceasta de meditațiuni și cugetări, care se pare a nu avea nici un sistem și legătură, s'a făcut indeosebi pentru acea mamă, care iubește cugetarea. La început mi-am propus a face o monografie, abia de câteva pagini; mai târziu însă materialul, contra voinței mele, m'a răpit cu sine în așa mod, încât din simpla monografie s'a făcut un astfel de op, care considerând ceace conține, la tot cazul e foarte extins, dar luând în vedere subiectul pe care-l îmbrățișează, e prea subțirel. Mult timp m'am indeletnicit cu gândul ca să-l dau spre publicare sau nu și adeseori simțiam în inima mea, că pentru a scrie o carte bună, nu sunt suficiente spre deplină asigurare publicarea mai multor lucrări mărunte. Pe lângă toate nizuințele mele, neputând face opul meu mai bun de cum este și în calitatea în care se află, mi-am propus a-l publica, pentru că afirm, că e de foarte mare importanță, a atrage atențiunea publicului spre această chestiune. Presupunând însă, că ideile mele sunt bune, dacă totuși îmi va succede ca în unii oameni să deștept binele, atunci timpul nu l-am pierdut în zadar. Un bărbat care trăind retras își imprăștie filele în lumea mare, fără să aibă admiratori și puternici patroni, nu trebuie să aibă teamă, că toate erorile lui sunt primite fără nici o cercetare anterioară.

Puțin vorbesc despre însemnătatea educațiunii bune; dar cu atât mai puțin voiesc a arăta metoda obicinuită al educațiunii greșite. Aceasta au făcut-o înaintea mea cu miile și nu sunt dispus să-mi umplu cartea cu astfel de idei, pe cari lumea le cunoaște de mult. Numai atâta am de observat, că oamenii în veci imitează obiceiurile deja înrădăcinate, fără a se cugeta cineva a le înlocui cu mai bune. Literafura și știința secolului nostru e mai mult de natură stricăcioasă, decât edificatoare. Toate le criticăm în tonul măestrului, dar să recomandăm lucru mai bun, la această mândrie filosofică avem lipsă de un ton mai puțin lingușitor, care, precum se zice, tinde spre prosperarea binelui comun; iar cea dintâiu dintre avuțiile comune, măestrăria educațiunii, încă e tot desconsiderată. Subiectul meu cu toate că a apărut cartea lui Locke, va rămânea de tot nou.

Viața copilărească nici decât nu e cunoscută încă. Pe lângă toate acele idei greșite, pe cari le cunoaștem, înaintarea lor e numai o înaintare în căile greșite. Cei mai mândri oameni cercetează până la disgustare, că ce trebuie să știe omul și, nu iau în vedere, cât poate învăța copilul. Ei privesc pe copil de om matur fără a lua în considerare, ce este copilul înainte de a fi om. Așa dară aceasta este știința aceea, care am studiat-o cu multă râvnă, astfel, că din experiențele mele și atunci pot trage folos, dacă metoda mea s'ar documenta a fi greșită și fără bază. Se poate că am văzut foarte rău aceeace ar trebui să fac, dar persoana în jurul căreia se grupează toată activitatea

noastră, așa presupun, că am văzut-o destul de bine. Incepeți deci cu aceea, ca să studiați mai bine elevii voștri, pentru că la tot cazul nu-i cunoașteți pe deplin. Și dacă opul de față îl cetiți din acest punct de vedere, așa cred, nu va rămânea pentru voi fără nici o dobândă.

În ceea ce privește acea parte a cărții mele, pe care o numesc de comun *sistematică*, dar care pentru mine nu este altceva, de cât urmărirea căii arătate de natură, în aceasta se vor împedeca cetitorii mai ales. La tot cazul aceasta formează scăderea, de unde vor ataca-o și poate fără nici o cauză. A-mi cetiți opul, mai îngrabă se vor decide, de cât a-l privi de dizertațiune, în cauza educațiunii. Dar ce să le fac? Nu scriu după ideile altora, fără numai după proprii idei. Nu observ metoda altor oameni; aceasta deja de mult mi-au imputat-o. Dar îmi stă în puțință a câștiga alți ochi, a nutri alte idei? La tot cazul nu!

Numai aceea depinde de mine, ca să nu fac numai de capul meu și să nu fiu încrezut, să cuget despre mine, că sunt mai înțelept de cât lumea; dela mine depinde, dacă nici nu schimbarea simțurilor, dar cel puțin atâta să nu desperez; aceasta e tot ce pot să fac și voi face. Deși une-ori grăesc mai afirmativ, aceasta nu trebuie privită, ca și când aș sili cetitorul să primească ideile mele, ci numai ca exprimarea convingerii mele. Pentru ce să prezint de dubioase acele lucruri, pentru cari eu am mai puțină dubietate?

Părerile-mi astfel exprimându-le, liber, nici dela alții nu aștept ca să le recunoască de neînșelătoare și chiar pentru aceasta întăresc ideile cu diferite momente, ca alții să le poată examina și să judece despre mine. Dar din aceea, că eu nu pretind primirea ideilor mele încă nu urmează ca să le dau publicității, pentru că acele principii, la lări referitor sunt de altă părere, în general nu mai îmi sunt interesante, dar atât sunt de interesante pentru viață, că dela corectitatea sau necorectitatea lor depinde fericirea sau nefericirea genului omenesc.

„Aceea trebuie recomandat, ce se poate realiza“, îmi strigă necontentit. Aceasta atâta înseamnă, ca și când ar zice: „Aceea recomandă a face, ce fac“ sau „Recomandă un astfel de bine, care poate fi comparat cu răul existent“. Aceasta însă e imposibilitate, pentru că într-o astfel de comparațiune binele s'ar transforma, iar răul nu s'ar îndreptă nici de cum. Mai bucuros aș urma într-o toate obiceiul deja primit, de cât a-l urma numai de jumătate, iar de jumătate nu. În chipul acesta cel puțin aș afla mai puține neînțelegeri între oameni, dar a merge deodată în două direcțiuni nu se poate. Părinți! Aceea se poate realiza, ce omul voște a duce la îndeplinire. Pot eu să răspund despre voința voastră?

La ori ce recomandare două împrejurări pot fi considerate: întâi, că recomandarea făcută în sine să fie bună, a doua, toate să se poată realiza ușor.

În cazul prim e suficient, că aceea ce în recomandare e bun, să fie în natura obiectului, aici d. e. că metoda educațiunii să se potrivească și să corăspundă naturii omenenești.

Punctul al doilea depinde dela împrejurările date. Aceste împrejurări neapartținând la esența lucrului, nici nu sunt îndestulitoare și se pot schimba până în infinit. Așa d. e. ceva metod poate fi practicat în Șviteră și necorăspunzător pentru Franța; un altul se poate aplica fără excepțiune pentru poporul de rând, al treilea deasemenea numai pentru clasa înaltă. Ușorarea mai mică sau mai mare a realizării depinde dela mii de împrejurări, cari pot fi considerate numai

în metoda aplicată pentru anumitele țări sau clase. Dar toate aceste aplicări extraordinare neapartținând la esența subiectului meu, asupra planului meu nu au nici o influență. Ocupe-se cu acestea alții, dacă le convine, conform aceluși ținut sau clase, căreia aparțin. Mă îndestulesc cu acea experiență, că în tot locul, unde numai există oameni, a-i preface în acela, ce recomand procadând astfel; pentru toți aceștia, pentru toți alții, numai bine am putea face. Dacă nu aș satisface acestei promisiuni la tot cazul nu am dreptate, dar dacă corespund, ar fi neîndreptățire a pretinde dela mine mai mult, de cât am promis eu.

Aviz stipendiștilor diecezani.

Stipendiștii fundațiunilor diecezane sunt poftiți a-și prezenta la Venerabilul Consistor diecezan testimoniile școlare de pe anul școlar expirat, până la 1/14 August a. c. neîntreținându-se a indica din care fundațiune a beneficiat. În lipsa testimoniilor, li-se vor sista stipendiile.

Nr. 51/1906.

Anunț Școlar.

Scoala civilă de fete din Arad, an școl. 906/7.

Se aduce la cunoștința Onoratului public, că înscrierile la școala civilă de fete, cu internat, din Arad, pentru anul școlar 906/7 se vor efectui în zilele 19—26 August st. v. (1—8 Septembrie st. n.) a. c., în cancelaria direcțională a institutului (strada Deák-Ferencz nr. 27.)

Părinții vor proceda însă corect, dacă fie în scris, fie în persoană, își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, începând cu ziua de 19 Iulie st. v. (1 August st. n.); adresându-se în această afacere Doamnei *Iudita Secula n. Truța*, directoara internatului, care își va avea orele oficioase în localitatea școlii în fiecare zi dela 9—11 ore a. m.

Tot în zilele de 19—26 August st. v. (1—8 Septembrie st. n.) se vor face și eventualele *examene de primire și cele private*.

Taxa pentru internat este: 400 cor. pe anul întreg școlar, care sumă este a se plăti *anticipativ*, în trei rate treilunare de câte 133 cor. 33 fil. la Administrațiunea Cassei Consistorului.

Pentru această taxă clevele vor primi:

1. Instrucțiunea prescrișă pentru clasele I—IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversațiunea română, maghiară, germană și franceză, apoi instrucție în economia de casă, deprinde în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *deju* (cafea cu lapte), *prânz* (2 plese, iar Dumineca și în sărbători 3—4 plese), *ujină* (cafea cu lapte) și *cină* (2 plese).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere, elevele interne mai au a solvi *taxa de 10 cor. pe an pentru medic*, pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicament.

Pentru *instrucțiunea la pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Pentru *limba franceză* se solvește 2 cor. la lună. Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la prima înscriere 6 cor. ca *taxă de înscriere*.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor. la an pentru *înăvuițirea bibliotecii școlare*.

Elevele externe vor plăti *didactru de 60 cor. la an*, care asemenea se va solvi anticipativ, în trei rate egale de câte 20 cor.

Acele eleve, cari după absolvirea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură șcl. vor fi primite ca eleve benevole, cu taxa celor ordinare.

În clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, prin atestat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase elementare, ori apoi, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare.

Absolventele clasei a VI-elementare, se primesc în clasa II civilă, pe baza unui examen de primire.

Elevele, cari se înmatriculează pentru prim dată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă, au să mai producă: *extras de botez și certificat de revaccinare.*

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (madraț), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă, cu 2 ciarșiafuri de desubt (lepedee) și 2 cuverturi albe, (acoperitoare de pat). 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramul propriu, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru băut, iar altul dinți), 1 lavor (lighean). 2 cărpe pentru șters ligheanul, perie de cap, de dinți și de haine, peapțan și foarfeci, haină de port și 4—6 sorte, 1 palton (haină de iarnă), și 2 părechi de ghețe.

Afară de acestea, fiecare elevă interă ori externă, îndată dela începerea anului școlar, are să fie provăzută cu manualele și recvizitele de învățământ prescise, respective cu recvizitele de scris, muzică și lucru de mână.

Observăm, că pentru procurarea materialelor trebuincioase la lucrul de mână, se poate depune la direcțoara internatului o sumă de câteva coroane.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitori lor.

În privința uniformeii, care va fi modestă, corespunzătoare și efină, se vor lua dispozițiuni ulterioare din partea direcțiunii internatului.

Prelegerile se vor începe nesmintit în 28 August st. v. (10 Septemvrie st. n.), și dela acest termen înainte elevele vor putea fi primite numai cu concesiunea Consistorului dieezan.

Deslușiri mai amănunțite se pot cere dela direcțiunea școlii (Arad, str. Deák-Ferencz nr. 27).

Diracțiunea.

CRONICA.

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român. *Circular.* Având în vedere, că concesiunea Asociațiunii noastre de dl. Ministru r. u. de interne cu ordinațiunea Nr. 22,280 III c. din 3 Iunie 1905 în scopul de a colecta contribuiri pentru fondul Muzeului istoric și etnografic din Sibiu, a expirat la 2 Iunie a. c., și că Comitetul central în senzul ordinațiunii amintite, este dator a da seamă organelor statului despre rezultatul colectei, — ne luăm voia a ne adresa către toți aceia, cari au primit liste de subscripțiune și până astăzi nu ni-le-au înapoiat, să binevoiască a retrimite coalele de subscripțiune cu sumele ce eventual le-au colectat la adresa „Asociațiunii“

(Sibiu str. Mori 6). cel mult până la 15 Iulie st. n. 1906. Spre a evita eventuale cenfllicte cu organele statului, accentuăm că de aici înainte, fiind termenul concesiunii expirat, circularea listelor trebuie sistată, deoarece în caz contrar colectanții s'ar expune unei pedepse polițiale. Se înțelege însă, că și după sistarea colectei „Asociațiunea“ este în drept a primi orice donațiune benevolă în bani sau obiecte pentru Muzeu. Asemenea donațiuni sunt a se trimite direct la Biroul central al „Asociațiunii“ în Sibiu. Prezidiul „Asociațiunii“ : Șuluțu.

Înștiințare. Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile „Școlii pentru economia și industria de casă“ pentru anul școlar 1906/7 se vor începe în 15 Septemvrie n. În anul școlar 1906/7 va funcționa atât secțiunea economică a școlii și cea industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice, care stă sub conducerea d-șoarei Veturia Papp, va cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinăritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoric: economia de casă, chimia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatură română. Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuească în edificiul școlii, Strada Baier Nr. 1 (edificiul „Albinei“). Se vor primi numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară. Instrucțiunea va fi exclusiv în limba română. Se va conversa însă și în alte limbi îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la massă.

Taxele prescise: 1. Fiecare elevă internă va avea să solvească o taxă lunară de 50 cor. — din care se vor achita spesele efective ale școlii, cu excepțiunea remunerațiunii instructorilor, pe care o achită Reuniunea din al său. 2. Fiecare elevă externă va avea să solvească o taxă lunară de 40 cor. — pentru care va primi și ameaza și ojina. Taxele sunt a se solvi tot pentru trei luni anticipativ. În caz, că o elevă înscrisă deja întrerupe cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi Reuniunea pentru fiecare lună a anului școlar cu câte 10 cor. Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, 6 ștergare pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucărie și-le vor face elevele înseși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine. Cursul se începe în mod regulat la 15 Septemvrie n. și se termină la 15 Iulie n.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale, care stă sub conducerea d-șoarei Alexandrina Tieranu, va cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut. Elevele pot fi interne și externe. Cele interne vor avea să solvească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor. cele externe vor solvi didactru lunar de 10 cor. Pentru amândouă cursurile informațiuni se pot primi dela conducătoarea școlii d-șoara Veturia Papp, str. Baier Nr. 1. Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

Cum sunt împărțite în Ungaria cercurile electorale (de alegerea deputaților). Sunt cercuri numai cu 117 alegători, iar altele cu 13.776 de alegători. Iată o împărțire a cercurilor:

În 10 cercuri sunt alegători dela 100 până la 500.

În 39 cercuri sunt alegători dela 501 până la 1000.

În 41 cercuri sunt alegători dela 1001 până la 1500.

În 40 cercuri sunt alegători dela 1501 până la 3000.

În 154 cercuri sunt alegători dela 2000 până la 3000.

În 27 cercuri sunt alegători dela 2000 până la 5000.

În 17 cercuri sunt alegători dela 5000 până la 14000.

În unele cercuri au votat cei cu 6 jughere de pământ, în altele numai cei cu 34 de jughere cel puțin. Cenzul (câtă dare directă plătește) se socotește în unele cercuri dela 68 de filleri (34 de cr.), în altele dela 87 cor. 17 fil. în sus. În țară sunt peste patru milioane și jumătate de bărbați majoreni, dar numai un milion și un sfert (pătrar) au vot. Sunt 200 de cercuri compuse din câte 20 până la 70 de comune și sunt iară cercuri compuse din o comună până în 5 comune. Cele mai mari cercuri au 113 ba chiar și 184 de comune cari zac în depărtare de zile întregi una de alta.

Cronică bibliografică.

Anuarul (XX) școalei civile de fete cu internat și drept de publicitate a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ (Sibiu) pe anul școlar 1905/1906, publicat de Dr. V. Bologa, director. Cuprinde acest anuar, afară de știrile școlare, un prețios studiu: Eminescu ca pedagog, de Dr. Ioan Borcia, profesor.

Cultura Română III. 7—8. I. Găvănescul: Regele Carol I ca pedagog și Cuvinte memorabile. — D. Hurmuzescu: Învățământul în România după 40 de ani. — I. Otescu: Maj. Sa Regele și curcănașii. — Gh. Butureanu, Th. Speranția, G. Ghibănescu: Din domnia Regelui Carol I. (Conferențe jubilară). — I. Găvănescul: În ce stă vitalitatea universității germane. — Dr. P. Aslan: Tsraceutica morală (Furia). — E. Teohari: Incertitudinile în concepția modernă a învățământului secundar. — G. Ghibănescu: Școalele normale primare. — Ecouri diverse: Deschiderea expoziției, etc.

Albina IX. 39. Diaconul I. V. Raicul-su: Cuvânt la sfinții ap. Petru și Pavel. — G. Coșbuc: Înaintea furtunii (poezie). — M. Sadoveanu: Cel întâi. — General Năsturel: Iarăși trei inscripțiuni vechi. — Dr. Irimie Popescu: Grajdul. — V. S. Moga: Lucrări agricole în luna Iulie. — Dela expoziție. — Serbarea școalelor societății pentru învățatura poporului român. — Unirea poștală universală. — Sfaturi. — Ilustrațiuni.

Transilvania și Analele Asociațiunei, nr. 3: Secțiunile științifice-literare ale Asociațiunei. Academia Română (concursuri pentru premii 1906). — Repertoriu bibliografic al producțiunii literare române din țară pe anul 1905. Analele, — Din despărțăminte, — Contribuiri pentru Muzeu.

Luceafărul V. 11—12, e de o execuție tehnică artistică, având pe copertă un țaran român (lucrat de dl P. Poenariu, pictor în Viena). Cuprinde: Morala în artă, de Marin Sim. Râmniceanu. — Din Ifigenia în Taurida de Goethe (I. 1.) trad. de I. Borcia. — Griгоре (nuvelă) de Horia Petre-Petrescu. Pentru pâne de R. Cioflec. — Henric Ibsen (viața și operele) H. P. P. — Carmen (versuri) de O. Goga. — Între străini, de Margareta Meșter. — Cavalul (versuri) de I. Comăneșteanu. — Scrisori din București (Fapte culturale) de G. B. D. — Cronică, Bibliografie, Poșta.

Gravurile excelente executate, din acest număr, sunt: Dela alegerea din Șomcuta-mare; Deputații nostri (cu note biografice); Henric Ibsen; Fl. Porcius; d-ele Clara Maniu și Maria Cosma (Reuniunea femeilor române din Sălăgiu).

În fruntea Croniceii sale, aduce Luceafărul următorul anunț:

Numărul viitor va apărea pe la sfârșitul lui Iulie în mărime de peste 100 pagini. Va cuprinde *istoria neamului românesc* dela izvodirea lui până în zilele noastre. Pe lângă aceasta va avea articole informative asupra domniei Regelui Carol I. și activității Reginei Carmen Sylva, nuvele și cronici. Coperta va fi lucrată cu motive de țesături țărănești, în mai multe colori, iar în corpul revistei vor fi număroase ilustrațiuni privitoare la domnia Regelui Carol I.

Concursuri.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III din **F. Oșorheiu** cu filia **Fughiu** pprezvitatul Orăzii-mari se escrie concurs cu termin de alegere pe **13/26 August 1906.**

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele și 2 intravilane, unul în matră altul în filie 2 pământ arător și fânaț dela ambele comune 16 jug. catast. 3. Competința de pășunat pentru 15 vite. 4. Bir, câte una măsură de cucuruz dela 90 numere de case din matră și filie sau câte 2 coroane. 5. Venitele stolare și anume: a) prohodul mic până la 7 ani 2 cor. b) prohodul prim cu 12 stări, evangelia lui Lazar și un stâlp 14 coroane, c) prohodul al doilea cu 6 stări și un stâlp 10 cor., d) prohodul al treilea cu 3 stări 6 cor. 6. Intregirea dela stat pentru preoți cu ecalificațiune subt VIII clase 451 cor. 78 fil. eară pentru cei cu VIII clase 1251 cor. 78 fil. Contribuțiunea erarială după pământul parohial o solvește preotul ales. Alegândul preot are să catehizeze la școala cotidiană și de repetiție din parohie, fără privire la caracterul aceleia și fără a aștepta vre-o remunerațiune dela comuna bisericească ori dieceză.

Recurenții sunt poftiți ca recursele instruite cu documentele necesare și adresate com. paroh. din Oșorheiu să le aștearnă oficiului protopopesc în Oradea mare până la 10/23 August a. c. având recurenții cu observarea strictă a §-ului 18 din Regulamentul pentru parohii a se prezentă în sf. biserică din comuna matră și filie spre a-și arată desteritatea în cele rituale și oratorie.

Comitetul parohial.

În conșelegere cu: *Toma Păcala* protoprezviter gr. or.

—□—

1—3.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului vacant învățătoresc din **Darvaș** prin aceasta se publică concurs cu termin de alegere pe **6/19 August 1906.**

Emolumentele sunt: 1. 32 jughere pământ arător prețuit în 576 cor. 2. 6 $\frac{1}{2}$ jughere pășunat 65 cor. 3. Rescumpărarea trestiei 24 cor. 4. Pentru cantorat 5 cubule grâu și 5 cubule orz 90 cor. 5. Pentru conducerea protocolului ședinței comitetului și sinodului parohial 6 vici grâu, 15 cor. 6. Venitele ștolare 50 cor. 7. Cvarțir cu două chillii, culină, cămară, grajd și grădină de legume.

Dările erariale după pământ, le va suporta alesul. Cvinvenalul se va pune în curgere numai după un serviciu de 5 ani la școala aceasta. Se notează că aceia cari vor fi în stare a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți și din partea comunei vor fi remunerați cu 50 de coroane anual.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt datori a-și înainta recursele instruite cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Darvaș până la 2/15 August Prea onor. oficiu ppsc al Orăzii-mari, și a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Darvaș spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În coșelegere cu: *Toma Păcala* protoprezviter gr. or.

—□—

1—3.

Se escrie concurs pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din comuna **Șușturogiu** inspectoratul Orăzii-mari cu termen de alegere pe **8/21 August** 1906.

Emolumentele sunt: 1. In bani numerari și clacă 108 cor. 2. dela 80 numeri de casă câte una măsură bucate à 2 cor. 160 cor. 3. pământ arător și fânaț 7 jug. și competența de pășunat 48 cor. 4. 2 orgii de lemne aduse acasă 20 cor. de tot 376 cor. Restul de 224 cor. eventual 424 se va câștiga dela stat. Afară de aceste cortel cu grădină de legume și stolele cantonale.

Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului organic și a §-ului 6 art. XVIII din 1879 adresate com. paroh. din Șușturogiu și provăzute cu declarațiune, că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător, de când își formează pretenziunea la cvinevenal, să se trimită subscrisului in Oradea-mare până la 5/18 August a. c. având recurenții a se prezenta in vre-o Duminecă ori sârbătoare a să prezenta la biserica din loc pentru a-și arată desteritatea in cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Toma Păcala* protoprezviter gr. or. —□— 1—3

Pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din **Sântelec** inspectoratul Orăzii-mari, să escrie concurs cu termen de alegere pe **10/23 August** a. c.

Emolumentele sunt: 1. In bani numărari dela 95 numere de case à 4 cor. 360 cor. 2. Dela 95 numere de case câte o jumătate măsură bucate 95 cor. 3. 16 jugh. de pământ arător și fânaț 60 cor. 4. Lemne de încălzit 50 cor. 5. Venitele cantonale 20 cor. Cortel și intravilan școlar 30 cor. de tot 632 cor.

Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului Organic și a §-ului 6 art. XVIII din 1879 adresate com. paroh. din Sântelec și provăzute cu declarațiune ca pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător de când își formează pretenziunea la cvinevenal, și să trimită până la 5/18 August a. c. subscrisului in Oradea-mare având recurenții a să prezenta in vre-o Duminecă ori sârbătoare in sf. biserică spre a-și arată desteritatea in cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Toma Păcala* protoprezviter gr. or. —□— 1—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoarești dela școala populară gr. or. rom. din **Chișineu**, pprev. Chișineului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare in foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) salariu in bani gata 630 cor. b) pentru lemne 120 cor. c) pentru conferințe 30 cor. d) pentru famulație 20 cor. e) pentru scripturistică 8 cor. f) 3 jug. 1310 st. □ pământ arător cu un venit anual minimal de 240 cor. g) cortel corespunzător in edificiul școlaei, h) stolele indatinate dela inmormântări, i) pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji parohia. Cvinevenal se asigură alesului numai după cinci ani de serviciu învățătoresc impliniți aici. Cel ales va fi deobligat a îndeplini serviciul cantoral in biserica, precum și instrucțiunea in școala de repetiție fără altă remunerațiune.

Recurenții au să-și trimită recursesele ajustate cu documentele de cvalificațiune prescrișe și adresate comitetului parohial de aici la subscrisul protoprezviter până la termenul susindicat, având a se prezenta in vre-o Duminecă ori sârbătoare in sf. Biserica, spre a-și arată desteritatea in cântare și tipic. Cei cari vor

dovedi, că știu instrua și conduce cor vocal, vor fi preferiți.

Chișineu, din ședința comitetului parohial ținută la : 5 Iunie 1906 st. v.

Mihai Veliciu
președinte.

Georgiu Mașa
notar adhoc.

In conțelegere cu: *Dr. Ioan Trailescu* protoprezviter inspector școlar.

—□—

1—3

Cu termen de **30 zile** dela prima publicare in foaia oficioasă, se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunei învățătoarești din **Hodiș**.

Emolumentele sunt: 1. In bani gata 600 cor. 2. locuință și grădină; 3. 15 m. de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ; 4. pentru conferință 12 cor. 5. pentru scripturistică 6 cor. și 6. venite cantonale dela inmormântări mici 40 fil. cu liturgie 2 cor. iar fără liturgie 1 cor.

Alesul va fi obligat a conduce strana in biserica având a cânta cu școlarii cântările liturgice. Dările după beneficiile sale, le va suporta cel ales.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta in vre-o Duminecă ori sârbătoare in sf. biserică din Hodiș, spre a-și arată desteritatea in cant și tipic, iar recursesele ajustate cu documentele prescrișe, adresate comitetului parohial, să le subștearnă in termenul de sus Prea On. oficiu ppsc gr. or. rom. din Buttyin (com. Arad)

Din ședința comitetului parohial, ținută in Hodiș la 18 Iunie (1 Iulie) 1906.

Avram Giurgiu
par. preș. com. par.

Silviu R. Ganea.
not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia* pprezv. insp. școlar. —□— 1—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoarești dela școala din **Cintei** protoprezviteratul Chișineului, devenită vacantă prin răposarea inv. Ioan Dema, — se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare in foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. In bani gata 600 cor. 2. Un vagon de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ. 3. Spese conferențiale 20 cor. 4. Scripturistică 20 cor. 5. Cvartir liber in edificiul școlar, cu grădina ce se ține de școală. 6. In rescumpărarea competenței de fân 34 cor. 7. Dela inmormântări mici și mari unde va fi poftit câte 1 cor. 20 fil.

Alegândul numai după serviciu de 5 ani prestat in aceasta comună și poate forma drept la cvinevenal. Cel ales până la 25 Octomvrie 1906 va beneficia numai jumătate de salar, iar dela acel dat începând salarul întreg. Cel ales va fi deobligat a îndeplini serviciul cantoral in sf. biserică, precum și conducerea școlaei de repetiție fără ori ce remunerație.

Reflectanții la acest post au să-și trimită recursesele lor ajustate cu toate documentele prescrișe prin lege și Reg. și adresate comitetului parohial din Cinteii, oficiului protoprezviteralein Chișineu (Kisjenő), iar până la alegere să se prezinte in vre-o Duminecă ori sârbătoare in sf. biserică din Cinteii spre a-și arată desteritatea in cântare și tipic.

Dăt din ședința comitetului parohial din Cinteii ținută la 30 Maiu (12 Iunie) 1906.

Ioan Iancu
preș. com. par.

Moise Mariș
not. adhoc.

In conțelegere cu: *Dr. Ioan Trailescu* protoprezviter. —□— 1—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoarești din comuna **Iermata** inspectoratul Ienopolei se escrie concurs cu termen de alegere pe **6/19 August** a. c. pe lângă următoarele emolumente și condițiuni: 1.

Bani gata în cari se cuprind și spesele de conferință și scripturistică 622 Cor. 2. Locuință acomodată și grădină. 3. Dela înmormântări simple unde va fi poftit 1 cor. iar cu liturgie 2 cor. 4. Drept de pășunat pentru 3 capete, ori desdaunare în bani. Pentru curatorat și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comitetul parohial.

Cvinvenalul i-se va pune în curgere numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt prestat în aceasta comună. Alesul e îndatorat a conduce strana fără altă remunerațiune precum și a ținea regulat prelegere cu adulții.

Recurenții sunt avizați a-și înainta recursese ajustate conform §-ului 60 din „Regulament“ în termen de 30 de zile dela prima publicare, adresate comitetului parohial din Iermata la P. On. Oficiu ppeșc al Ienopolei în Șiria (Világos) și pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic a se prezentă în sf. biserică din Iermata în cutareva Duminecă ori sărbătoare.

Dat din ședința comitetului parohial rom. ort. din Iermata ținută la 25 Iunie (8 Iulie) 1906.

Ioan Moga

par. preș. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* adm. ppeșc insp. școlar. conf.

Vasilie Vlădica

not. com. parohial.

—□—

1—3

Pentru întregirea definitivă a postului de preot din **Topla**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile** în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Uzufuctul dela sesiunea parohială constătătoare din 32 jughere. 2. Stolele obicinuite dela 35 familii; 3. Intregirea dela stat, care, pentru preoți cu mai puțin de VIII cl. gimn. face la an 774 coroane.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și trimitte petițiile instruate conform legilor în vigoare, comitetului parohial gr. or. rom. din Topla, pe calea ofic. protoprezviteral gr. or. rom. din Belinț (Bélincz, Temesmegye), în lăuntru terminului concursual, având totodată a se prezentă în acest termen și în sf. biserică din parohia amintită, spre a-și arăta desteritatea în cântare eventual în celebrare și în oratorie. Preferiți vor fi cei cari sunt pregătiți și pentru postul de învățător.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb* protoprezviter.

—□—

1—3

Pentru stațiunea învățătorescă din **Hidișelnan** se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: a) bani gata 600 cor. b) venitele cantonale îndatinate, c) cvartir cu grădină.

Recurenții au să-și trimită petițiunile inezstrate cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Hidișelnan la subscrișul protopop în Beiuș iar până la alegere a se prezentă la biserică în vre-o Duminecă ori sărbătoare.

Hidișelnan la 22 Iunie v. 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Vasilie Pop* pprezv. insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunei de învățător la una dintre școalele gr.-or. rom. din comuna **Șetin**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele: 1. Salar în bani gata 800 cor.; 2. competență de lemne pentru școală, resp. învățător 120 cor.; 3. 40 cor. pentru curățul (măturatul) școalei; 4. 12 cor. scripturistică; 5. dela înmormântări eventuale părăstasuri 1 cor.; 6. la conferințe 4 cor. la zi

și cărașie; apoi pentru cvartir 80 cor., eventual cvartir în natură și cvinvenalul prescriș, care se va decerne numai la cinci ani dela confirmare.

Recurenții cu pregătiri mai bune vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf-ta biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Recursele provăzute cu documentele prescrișe în lege, adresate comitetului parohial gr.-or. rom. din Șetin, reflectanții le vor înainta R. D. protopop tractul Vasile Beleş în Arad.

Din ședința com. par. gr.-or. rom. din comuna Șetin, ținută la 18 Iunie v. 1906.

Dimitrie Mesaroșiu,

preș. com. par.

Demetriu Micu,

inv. not. com. par.

În conțelegere cu: *Vasile Beleş* m. p. protopor.

—□—

2—

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresci dela școala gr. or. română din comuna **Cs. Simánd**, tractul Chișineu, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele la acest post sunt: 1. Salar în bani gata 600 cor. 2. Pentru lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ, pe anul școlar 1906/7 120 cor., iar începând dela anul 1907/8 160 cor., 3. Pentru participare la conferințe 24 cor. 4. Pentru famulație 24 cor. 5. Pentru scripturistică 8 cor. 6. Locuință corespunzătoare în edificiul școalei, cu un intravilan de 800 st. □. 7. Dela înmormântări unde va fi poftit, câte 80 fil. 8. Alegându-l are se îndeplinească agendele cantonale în sf. Biserică fără alta remunerațiune. 9. Cvinvenalul prescriș de lege se va acorda numai după 5 ani de serviciu prestat la aceasta școală. 10. Acei reflectanți la acest post, cari vor dovedi că sunt capabili a instrua și conduce cor vocal, la candidare vor fi preferiți. Cel astfel ales va mai beneficia încă și un intravilan de 800 st. □, cu un venit curat de 50 cor. și în bani gata 150 cor. Cei ce doresc să ocupe acest post, își vor înainta recursese și documentele recerute, — adresate comitetului parohial din Șimand — la adresa oficiului protoprezviteral ort. rom. din Chișineu (Kisjenő) com. Arad, având a se prezentă în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Șimand, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Șimand, ținută la 4/17 Iunie 1906.

Augustin Beleş

preș. com. par.

Pavel Stana

not. com. par.

În conțelegere cu: *Dr. Ioan Traileșcu* protoprezviter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a postului învățătoresc din comuna **Chigic**, protoprezbiteratul Peșteșului, prin acesta se publică concurs, cu termen de recurgere, **de 30 de zile**, dela prima publicare în organul oficios: „Biserica și Școala“.

Emolumentele, imbinat cu acest post, sunt: 1. Salar, în bani gata, 340 coroane, plătiți în rate lunare anticipative. 2. Pământ învățătoresc, parte arător, parte fânaț, prețuit în 240 cor. 3. Cuartir liber. 4. Un intravilan, computat în 20 cor. și stolele cantonale usuate. Anume: pentru o înmormântare de om în etate, 1 cor.; mică: 40 fil. iar dela maslu 1 cor. Toate aceste venite fac 600 cor., având alesul a-și întregi salarul, cu ajutorul sperativ dela stat.

Reflectanții la acest post se avizează, că recursese lor, instruite cu documentele prescrișe de calificare, adresate comitetului parohial din Chigic, să se

Supliment la „Biserica și Școala“ Nr. 27.

înainteze Prea On. oficiu protoprezbiteral în Birtin, (u. p. Rév), în termenul concursual, iar dânsii să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică din Chigie, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *Alexandru Munteanu*, pprez. ins. școl. 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești din **Prăvăleni** (inspectoratul Halmagiului) se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 400 cor. 2. 4 orgii de lemne lungi pentru încălzitul școalei și pentru învățător prețuite în 80 cor. 3. Spese de conferințe învăț. 10 cor. 4. Dreptul de pășunat pentru 10 vite în pășunea foștilor urbariști în preț de 60 cor. 5. Venite cantorale cam 50 cor. 6. Cvarțir liber cu grădină 7. Intregirea din visteria statului pe calea autorităților bisericesti în suma de 400 cor. Alegându-l învățător poate spera că va primi-o deoarece aceasta întregire s'a cerut deja. Alegându-l învățător are să îndeplinească și agendele cantorale fără alta remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați, ca recursurile lor ajustate cu documentele recerute în original ori copie autentică și adresate comitetului parohial din Prăvăleni să le susțină pe calea oficiului inspectorat din Halmagiu (N. Halmagy) până la termenul susindicat, și să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare sub durata concursului la sf. biserică din Prăvăleni, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Prăvăleni, 22 Mai (4 Iunie) 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine : *Cornel Lazar* pprezv. insp. școl. 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești din **Ociu**, inspectoratul Halmagiului se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata din cassa cult. dela Ociu și F.-Ocisor 440 cor. 2. Lemne pentru încălzitul școalei și pentru învățător 14 metri □ prețuite în 64 cor. 3. Spese de conferință 16 cor. 4. Scripturistica 10 cor. 5. Cvarțir liber cu 2 chilii și cuină. 6. Intregirea dela stat cu 360 cor. se sperează. 7. Cvinčenalul după împlinirea alor 5 ani în comună.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați ca recursurile lor ajustate conform §-ului 60 din „Regul.“ și adresate comitetului par. din Ociu să le trimită până la termenul susindicat la P. T. oficiu pprezvitral al Halmagiului (Nagy-Halmagy) având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. bis. din Ociu spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, deoarece alegându-l va avea să îndeplinească și agenele cantorale fără alta remunerațiune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine : *Cornel Lazar* pprezv. insp. școl. 3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești din **Iosaș**, inspectoratul Halmagiului, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata 380 cor. 2. În naturale, și adică 5 șinice grâu a 12 cor. olaltă 60 cor. 10 șinice cucuruz a 10 cor. la olaltă 50 cor. 3. Pentru scripturistica 20 cor. 4. Pentru lemne cantorale, din care are să încălzească și școala 60 cor.

5. Pentru bedelul școalei 20 cor. 6. Pentru conferințele învățătoarești 16 cor. 7. Cvarțir acomodat și grădina în natură. 8. Ajutorul sperativ dela stat 280 cor. pentru care s'a și petiționat la înaltul Guvern.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați ca recursurile ajustate conform §-lui 60 din Regulament adresate comitetului parohial din Iosaș să le susțină pe calea oficiului protoprezvitral al Halmagiului (Nagy-Halmagy), având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic, deoarece alegându-l va avea să îndeplinească și agendele cantorale în și afară de biserică, fără alta remunerațiune.

Din ședința comitetului parohial din Iosaș dela 6/19 Aprilie 1906.

George Costina

preot preș. com. par.

Lazar Igrışan

not. com. par.

În conțelegere cu mine : *Cornel Lazar* pprezv. insp. școl. 3—3

În temeiul ordinului Ven. Consistor diecezan Nr. 442/1906, se scrie concurs pentru îndeplinirea parohiei **Bănești** cu filia **Cristești**, (protoprezviteratul Halmagiului) devenită în vacanță în urma abzicerii preotului Nicolae Popescu, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Venitele parohiale sunt: 1. În bir dela 133 n-ri de case din matră și filie câte 1 cor. de tot 133 cor. 2. Ștolele îndatinat și adică a) dela îngropăciuni mari 6 cor., b) dela îngropăciuni mici 2 cor., c) dela botezuri cu feștanie și molitvă 2 cor. d) dela canunii 6 cor. e) estrase de botez 2 cor. 3. Intregirea dotațiunii dela stat conform pregătirei alesului. 4. De locuință va avea a se îngriji alesul preot pe speșele sale, fiindcă să deobligă a locui în comuna matră.

Parohia fiind de cl III dela recurenți se recere cvalificația prescrișă pentru atare parohii, dar cei cu cvalificație superioară vor fi preferiți.

Recursurile instruite conform §-lui 13 din Statutul Organic și adresate comitetului parohial din Bănești, sunt a se trimite la adresa subscrisului (p. u. Nagyhalgagy) până la termenul susindicat.

Recurenții sunt poștiți, ca în senzul §-lui 18 din Regulament să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Bănești, spre a-și arăta dexteritatea în cuvântări respective în cântările bisericesti făcându-se cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului parohial din Bănești ținută la 29 Mai v. 1906.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine : *Cornel Lazar* protoprezviter. 3—3

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a postului de învățător dela școala confesională gr.-or. rom. din comuna **Țela**, (Com. Caraș-Severin) se scrie concurs cu termen de alegere de 30 de zile dela publicarea prin organul oficial „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest posate sunt următoarele: 1. Cvarțir în natură cu 2 încăperi; culină și cămară; apoi grădină pentru legume de 900□ și grajd pentru vite. 2. Salar în numărar 600 coroane. 3. Folosința alor 4 jughere de pământ estravilan, cari aduc un venit curat de 200 cor. 4. Paușal de lemne pentru învățător și școală 80 cor. 5. Paușal scripturistica pentru învățător 10 cor. 6. Diurne și spese de cărașie la conferințe 20 cor. 7. Stola dela înmormântări, unde e poștit 40 fil. înmormântări mici și 1 cor. înmormântări mari.

Reflectanții sunt poștiți, a-și trimite recursurile adresate către comitetul parohial din Țela, la Prea

On. Oficiu protoprezbiteral gr.-or. rom. din Lipova în termenul legal, ajustate cu următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Testimoniul, că a absolvat IV clasă a școlii medii. 3. Testimoniul, că a absolvat cursul pedagogic. 4. Testimoniul de calificare în învățătorească. 5. Declarațiune, de când își formează dreptul la cvincvenal.

Alegându-l învățător e dator să conducă strana și să învețe pe elevii adulți glasurile fără altă remunerațiune. Apoi să se prezinte într'o Duminecă ori sârbătoare să-și arate deservirile în cant și tipic.

Tela, la 11/24 Iunie 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea*, protopop insp. școlar.

—□—

3—3

Conform concluzului conzistorial de sub Nr. 1829/905 pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești în comuna bisericăscă gr.-or. rom. din **Beiuș**, se escrie concurs cu termen de alegere pe 16/29 Iulie a. c.

Emolumentele sunt: a) în bani gata 800 coroane. b) venitele cantonale îndatinat. c) Cvarțir cu apartenențele necesare. d) Cvincvenalele după serviciu de 5 ani.

Dintre recurenți vor fi preferiți cei cu clase gimnaziale și cu pregătiri pentru a putea conduce corul.

Doritorii vor avea a-și trimite petițiunile ajustate cu documentele recerute, adresate către comitetul parohial în Beiuș, având până la alegere a se prezenta la biserica din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cântare.

Beiuș, din ședința comitetului parohial ținută la 11/24 Iunie. 1906.

Dr. Gavril Cosma.
preș. comitetului.

În conțelegere cu: *Vasilie Papp* protopop, insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. I. din **S.-Nicolaul-mic** (cu filiile: Pusta-mică, Aradul-nou cu viile sale, Kis-falud, Szépfalu și Zsigmondháza) în pprezv. Lipovei, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia diecezană „Biserica și Școala“.

Emolumentele înpreunate cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune parohială, pământ arător estravilan și una grădină intravilană, după cari alegându-l preot va suportă dările. 2. Birul preoțesc, dela parohieni dela

fiecare casă 1 cor. și de fiecare jugăr catastral 1 litră de grâu. 3. Ștolele uzuat, conform normei ștolare votată de Ven. Sinod eparhial sub nr. 210/1877. 4. Întregirea dotațiunii preoțești dela stat, după calificarea alegându-l preot (aci se notează că repositului preot, ca preot cu calificare superioară a avut dotațiune dela stat 1212 cor. 50 fil.

Alegându-l preot este îndatorat a propune Religiunea atât în școala confesională cât și elevilor de confesiunea noastră cari frecventează școala străină din S. Nicolaul mic, fără altă remunerațiune. Recurenții sunt avisați ca recursele lor întruite cu documentele de calificare și adresate Comitetului par. din Sân Nicolaul-mic, până la termenul sus indicat, să le subștearnă P. T. Dlui pprezv. Voicu Hamsea în Lipova (Lippa) precum și că, pe lângă observarea dispozițiunilor §. 18 din Reg. pentru parohii, să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din S. Nicolaul mic, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sân-Nicolaul-mic 15/28 Iunie 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine; *Voicu Hamsea* protoprezviter.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor Eparhial dto 22 Aprilie Nr. 1995 904 și 3/16 Iunie Nr. 1415/904 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pe ziua de **9/22 Iulie** 1906, la 1/2 11 ore a. m. în sala școlii confesionale din **Lalașinț**, protoprezv. Lipovei pentru repararea școlii și a bisericei deacolo. Prețul de esclamare pentru biserică e 786 cor. ear pentru școală e 912 cor. Preliminarul de spese se poate vedea la ofic. par. din Lalașinț.

Reflectanții vor avea să depună în bani gata vadiu de 10% din prețul de esclamare. Comitetul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea în întreprindere reflectantului cu mai multă garanție, fără privire la rezultatul licitațiunii. Condițiunile de licitare se vor publica înainte de începerea licitațiunii.

Dăt în ședința com. par. ținută în Lalașinț la 9/22 Aprilie 1906.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Voicu Hamsea* protoprezviter.

—□—

3—3

„Janus“

institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,

este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“

pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.

Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. **§** Averele institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.

Lerchengasse Nr. 17. N-rul Telefonului: 422.

(22)